

Hadži Dragan Todorović

VLADIMIR MIJUŠKOVIĆ, slike

Muzej Hercegovine, 2006.

Razapet između savremenog i historijskog, između dnevnog i noćnog, razapet između realističnog i fantastičnog, između vidnog i slutnog, slikar Vladimir Mijušković u svojoj umetničkoj opredeljenosti i rešenosti da na samosvojsven i autentičan način projektuje svoje viđenje nekih univerzalnih tema, i dilema, slika jednu izrazito opoetizovanu, i skoro u potpunosti epskim tonalitetom obojenu, mozaičku sliku (jer ovo Mijuškovićevo delimično retrospektivno predstavljanje i jeste neka vrsta njegovog likovnog mozaika), koju naročito karakterišu izraziti naboji tradicionalne vizure sa snažnim simboličkim značenjima. Tako, poznačena vezanost za svet zavičajnih motiva, za poetski sloj koji se nostalgичno pojavljuje ispod plašta apstrahovanih simbola i specifične intimne vidokružnice, ima osmišljenu funkciju ustanovljenja intimne simboličke celine, odnosno oživljavanje ličnog mikrokosmičkog sveta sa prepoznatljivom, ali višeznačnom folklornim akcentacijama (Niksička priča, Uz kazan, Rodilo se, Jaka domaca, Nazdravlje).

Posmatrano sa likovne strane, slikarstvo Vladimira Mijuškovića karakteriše nekoliko autentičnih pristupa, od kojih posebno izdvajamo dva, i to: prvi, koji se karakteriše naglašavanjem specifične uloge svetlosti kao značenjskog činioca slike, i drugi, koji kroz prosvetljavanje pigmentarnih nanosa nastoji da se očituje u postupak oblikovanja ključnih atributa sadržaja. Znači, posvećujući se trenutnoj fluidnosti Mijušković se istovremeno posvećuje i vizuelnom i sadržajnom, tako da se njegov naum da se fiksiranjem treperavih snopova svetla istakne pikturalno značenje tog svetla u kompozicionoj ukup-

nosti slike, izdiže do željene ravni u kojoj se i sam čin stvaranja mogućnosti smatra iskorakom ka određenim senzibilitetima svetlosti i svetala. Neposredna vizija, koja inicira konkretizaciju asocijativnog i slutnog zapravo je linija atmosfere u kojoj su osećanja pretaču u imaginativno, a imaginacije u pročišćenije i finije linije zapažanja. Povremenim rastvaranjem tonaliteta u prvobitne elemente boja stvara se novi spektralni izraz koji u sadržajnoj ozbiljnosti slike postoji kao optimistička, odnosno jasnija kružnica u tonovima i nijansama.

U Mijuškovićeovom slikarskom opusu svakako posebno značajno mesto zauzima pejzažno slikarstvo. Za Mijuškovića je pejzaž svojevrsno ishodište impresionističkih iskustava u kojem se posebnim "štimungom" dostiže takva eteričnost da se na slici da "uhvatiti sve... čak i vazduh". Slažući poteze kao svojevrsnu slagalicu ljubičastih, rujnih, smeđih i, naročito, plavih i smaragdnh tonova, i prepoznatljivim doziranjem prave količine svetlosti-bleskajuće ili umirene, Mijušković uspeva da svaki svoj pejzaž popuni naročito potrebnom dozom poetske tonacije, tako da je i našem oku jasna umetnikova vizija dimenzije trajanja. Na slici Primorski pejzaž, Mijušković nam je manifestovao kako laganom intervencijom na realnim prizorima zna da, uranjanjem u unutarnju smislenost motiva i njegovu svetlosnu refleksiju, motivu da atmosferu, a svetlosti dimenziju, pa tako u slici realizovanoj laganim prepletom mekih svetlosnih preliva u svakom tonu imamo odgovarajuću količinu svetlosti, i, naročito, toplu valersku igru zeleno-plavih tonaliteta izrazitnog unutarnjeg sjaja, u kojima je zvučnošću valera jedan izrazito škrti prizor pretvoren u višeslojnu, skoro esejističnu disertaciju o značenju svetlosti pri slikanju pejzažnih prizora.

Jedan deo Mijuškovićeovog malog retrospektivnog opusa preferira slikarstvo koje se može označiti i kao slikarstvo "ambijentalne tajanstvenosti" i, u kome se, kroz različite slo-

jeve istorijskih donosa i individualnog i kolektivnog pamćenja, raspoznaju simbolski znaci različite višeslojnosti, a sa kojima se da relativizovati, odnosno pojasniti stepen konstantnosti i promenljivosti smislenog i značenjskog u simboličkim znacima i njihovim retro-vizurama.

Kompozicijom elemenata, koji u pojedinim trenucima imaju obol fantastičnog, Mijušković okviruje uzročno-posledičnu dinamiku detalja, pa tako, u naizgled jednostavnom motivskom i problemskom krugu, imamo raznolika rešenja za kompleksno ustanovljenu temperaturu zadatka.

Naglašeno sofisticiran način prosvetljavanja slike, kao nekada

kada su umetnici postavljanjem malih doza čistih boja, jedne do druge, zahtevali posmatranje slike iz udaljenosti, a šare, koju su se tako u oku sklapale, eliminaciju teških, mrko-crnih i neutralnih boja, značajno čini da se ovo Mijuškovićevo pročišćenje i prosvetljenje, prvenstveno pejzažnih slika (mada u pojedinim narativnim rukavcima ima i pritajene zapitanosti, i reklo bi se, pomalo pesimističke dileme), doživljava i kao svojevrsna pohvala solarnom (i indirektno poznačenom mediteranskom rafirmanu), te se, u tom kontekstu, i slikarstvo Vladimira Mijuškovića može smatrati slikarstvom jasne, optimističke i tople konotacije.